

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 636/2016-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. augusta 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátom Mgr. Branislavom Samcom, Sad SNP 8, Žilina, a [REDAKČIA], ktorou namietajú porušenie čl. 12 ods. 1, 2, a 4, čl. 2 ods. 2, čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3 a čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 234/2008 a jeho uznesením z 1. apríla 2009, ako aj postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 292/2005 a jeho uznesením z 30. júna 2005, v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 2/2008 a jeho uznesením z 29. januára 2008, v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 224/2008 a jeho uznesením z 23. júla 2008, v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 315/2013 a jeho rozsudkom z 5. septembra 2013, postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 99/2003 a jeho uzneseniami z 24. marca 2005 a 24. mája 2005, v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 99/2003 a jeho uznesením z 18. apríla 2007 a tiež postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 220/2007 a jeho uzneseniami z 13. septembra 2007, zo 6. júna 2008, zo 17. júna 2013 a rozsudkami z 3. mája 2012 a 30. apríla 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. marca 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Branislavom Samcom, Sad SNP 8, Žilina, a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“; spolu len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie čl. 12 ods. 1, 2, a 4, čl. 2 ods. 2, čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3 a čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol č. 12 k dohovoru“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 234/2008 a jeho uznesením z 1. apríla 2009 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“), postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 292/2005 a jeho uznesením z 30. júna 2005, v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 2/2008 a jeho uznesením z 29. januára 2008, v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 224/2008 a jeho uznesením z 23. júla 2008, v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 315/2013 a jeho rozsudkom z 5. septembra 2013, postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 99/2003 a jeho uzneseniami z 24. marca 2005 a 24. mája 2005, v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 99/2003 a jeho uznesením z 18. apríla 2007 a postupom Okresného súdu Martin

v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 220/2007 a jeho uzneseniami z 13. septembra 2007, zo 6. júna 2008, zo 17. júna 2013 a rozsudkami z 3. mája 2012 a 30. apríla 2013.

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovatelia sú vlastníkami hospodárskej budovy postavenej na pozemku v katastrálnom území [REDAKOVANÉ]. Na susediacom pozemku začal stavebník „... s výstavbou RD... v rozpore s podmienkami rozhodnutia Okresného úradu, odbor životného prostredia sp. zn. ŽP 99/01279-Mk zo dňa 6. 8. 1999 v bode 3, podľa ktorého mal byť RD osadený min. 2,0 m od pozemku parc. č. [REDAKOVANÉ]. Táto podmienka však nebola dodržaná a stavba bola osadená 2 m od oplotenia, ktoré je vybudované na pozemku parc. č. [REDAKOVANÉ] cca 1-3 m od spoločnej hranice s pozemkom parc. č. [REDAKOVANÉ]. Poškodzovanie práv sťažovateľov a ich hospodárskej budovy, spôsobil stavebník aj pri výstavbe svojho RD, fyzickým napadáním sťažovateľa s vyhrážkami zabíjania... montážou a demontážou lešenia pri svojom rodinnom dome a oblievaním stien za mrazov... Vzhľadom k tomu, že takýmto nezákonným, protiústavným, násilným postupom stavebníka... došlo u sťažovateľov, či už k psychickej ujme s dopadom na ich zdravie z bezmocnosti a stresov, alebo ujmy na ich ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti s neprimeraným zasahovaním do ich súkromného majetku... domáhali sa v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru, ochrany na okresnom súde v Žiline.“.

Sťažovatelia podali okresnému súdu „žalobu o náhradu škody..., ktorú Okresný súd v Žiline viedol pod sp. zn. 16 C 99/2003. Na základe výzvy súdu zo dňa 7. 7. 2003, sp. zn. 16 C 99/03... podali sťažovatelia dňa 14. 7. 2003 z dôvodu svojej nepriaznivej sociálnej situácie a ťažkého zdravotného postihnutia, žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov, avšak ich požiadavke Okresný súd uznesením 16 C 99/03-31 zo dňa 29. 10. 2003, nevyhoviel a v zmysle odvolania zo dňa 18. 11. 03 a uznesenia Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 8 Co 282/03-39 zo dňa 10. 12. 2003, im uznesením 16 C 99/03-121 zo dňa 24. 3. 2005, priznal oslobodenie od súdnych poplatkov, iba v rozsahu 70 percent... Tým súd porušil ich ústavné právo, zaručené v čl. 12 Ústavy SR, nakoľko v iných konaniach za tých istých podmienok oslobodení v celosti boli a v tomto nie... Takto protiústavne konal súd aj v ďalšom oslobodzovaní od súdnych poplatkov.“.

Sťažovatelia v sťažnosti ďalej uvádzajú, že okresný súd im uznesením sp. zn. 16 C 99/2003 z 24. mája 2005 neustanovil zástupcu z radov advokátov k „vyvolanému konaniu na ochranu ich ústavných práv a majetku a Okresný súd Martin, uznesením zo dňa 13. 9. 2007, sp. zn. 5 C 220/2007-180, zase pre dovolacie konanie – dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 6 Co 292/05 zo dňa 30. 6. 2005, ktoré Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 1. 4. 2009, sp. zn. 5 Cdo 234/2008 z toho dôvodu odmietol, čím bolo porušené právo sťažovateľov na právu pomoc a právo konať pred súdom.“.

Sťažovatelia namietajú, že „Aj v samotnom konaní, v ktorom si... napriek nedostatku finančných prostriedkov (museli si požičať), dali vypracovať stručné odborné stanovisko znalca pre odbor stavebníctvo a stručný posudok znalca z odboru geológie a hydrogeológie, hoci tým boli v zmysle čl. 12 a 13 Ústavy SR a čl. 13 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, diskriminovaní, lebo aj dôkazné bremeno musia znášať všetci rovnako, konal súd zaujato a diskriminačne. Z týchto posúdení jednoznačne vyplýva, hlavne z bodu 4 a schémy na strane 5 a 6, posudku [REDAKOVANÉ] že poškodenie ich hospodárskej budovy, bolo spôsobené výkopom a bagrovaním základov pre rodinný dom... v rozpore s územným rozhodnutím a stavebným povolením v tesnej blízkosti hospodárskej budovy sťažovateľov, cca 1,5 m a do hĺbky cca 2,50 m... a výkopom pre oplotenie za hospodárskou budovou, cca 0,5 od jej steny do hĺbky cca 1,30 m...“.

Sťažovatelia argumentujú, že „postupom a rozhodovaním Najvyššieho súdu SR, Krajského súdu v Žiline, ale hlavne Okresného súdu v Žiline a Martine, odmietnutím oslobodenia od súdnych poplatkov v plnom rozsahu, neustanovením právneho zástupcu z radov advokátov a zamietnutím podanej žaloby, súdy porušili ich základné ľudské práva a slobody s hrubým zasahovaním do zdravotného stavu s ohrozovaním ich životov...“.

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], potvrdením odmietnutia žiadosti o ustanovenia im bezplatného právneho zástupcu z radov advokátov Najvyšším súdom SR v zmysle čl. 12 ods. 1, ods. 2, ods. 4 a čl. 2 ods. 2, čl. 1 ods. 1, ods. 2, čl. 13

ods. 3, čl. 16 ods. 1, ods. 2, čl. 19 ods. 1, ods. 2, čl. 39 ods. 1, ods. 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2, ods. 3, čl. 48. ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, ods. 2, čl. 13, čl. 14, čl. 17 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských správ a základných slobôd, čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1 ods. 1, ods. 2 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Najvyššieho súdu SR vo veci vedenej pod sp. zn. 5 Cdo 234/2008 zo dňa 1. 4. 2009, porušené boli.

2. Základné práva [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], potvrdením odmietnutia žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenia im bezplatného právneho zástupcu z radov advokátov, Krajským súdom v Žiline v zmysle čl. 12 ods. 1, ods. 2, ods. 4 a čl. 2 ods. 2, čl. 1 ods. 1, ods. 2, čl. 13 ods. 3, čl. 16 ods. 1, ods. 2, čl. 19 ods. 1, ods. 2, čl. 39 ods. 1, ods. 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2, ods. 3, čl. 48. ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, ods. 2, čl. 13, čl. 14, čl. 17 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských správ a základných slobôd, čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1 ods. 1, ods. 2 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline vo veci vedenej pod sp. zn. 6 Co 292/05-130 zo dňa 30. 6. 2005, 8 Co 2/2008-191 zo dňa 29. 1. 2008, 6 Co 224/2008 zo dňa 23. 7. 2008 a 9 Co 315/2013 zo dňa 5. 9. 2013 porušené boli.

3. Základné práva [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], odmietnutím žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenia im bezplatného právneho zástupcu z radov advokátov, Okresným súdom v Žiline v zmysle čl. 12 ods. 1, ods. 2, ods. 4 a čl. 2 ods. 2, čl. 1 ods. 1, ods. 2, čl. 13 ods. 3, čl. 16 ods. 1, ods. 2, čl. 19 ods. 1, ods. 2, čl. 39 ods. 1, ods. 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2, ods. 3, čl. 48. ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, ods. 2, čl. 13, čl. 14, čl. 17 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských správ a základných slobôd, čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1 ods. 1, ods. 2 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Žiline vo vedenej pod sp. zn. 16 C 99/03-121 zo dňa 24. 3. 2005, 16 C 99/03-129 zo dňa 24. 5. 2005, 18 C 99/2003-170 zo dňa 18. 4. 2007, porušené boli.

4. Základné práva [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], odmietnutím žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenia im bezplatného právneho zástupcu z radov advokátov a odmietnutím podanej žaloby Okresným súdom v Martine v zmysle čl. 12 ods. 1, ods. 2, ods. 4 a čl. 2 ods. 2, čl. 1 ods. 1, ods. 2, čl. 13 ods. 3, čl. 16 ods. 1, ods. 2, čl. 19 ods. 1, ods. 2, čl. 39 ods. 1, ods. 2, čl. 40 čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2, ods. 3, čl. 48. ods. 2, Ústavy Slovenskej republiky, čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, ods. 2, čl. 13, čl. 14, čl. 17 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1, Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1 ods. 1, ods. 2, Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu v Martine vo veci vedenej pod sp. zn. 5 C 220/2007 zo dňa 13. 9. 2007, 5 C 220/2007 zo dňa 6. 6. 2008, 5 C 220/2007-654 zo dňa 17. 6. 2013 a rozsudkami 5 C 220/07-477 zo dňa 3. 5. 2012 a 5 C 220/2007 zo dňa 30. 4. 2013, porušené boli.

5. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 1. apríla 2009, sp. zn. 5 Cdo 234/2008 a vec mu vracia na nové konanie a rozhodnutie.

6. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší uznesenia a rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6 Co 292/05-130 zo dňa 30. 6. 2005, 8 Co 2/2008-191 zo dňa 29. 1. 2008, 6 Co 224/2008 zo dňa 23. 7. 2008 a 9 Co 315/2013 zo dňa 5. 9. 2013 a vec mu vracia na nové konania a rozhodnutia.

7. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší uznesenia Okresného súdu v Žiline, sp. zn. 16 C 99/03-121 zo dňa 24. 3. 2005, 16 C 99/03-129 zo dňa 24. 5. 2005, 18 C 99/2003-170 zo dňa 18. 4. 2007 a veci mu vracia na nové konania a rozhodnutia.

8. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší uznesenia Okresného súdu v Martine vedené pod sp. zn. 5 C 220/2007 zo dňa 13. 9. 2007, 5 C 220/2007 zo dňa 6. 6. 2008, 5 C 220/2007-654 zo dňa 17. 6. 2013 a rozsudky sp. zn. 5 C 220/2007-477 zo dňa 3. 5. 2012 a 5 C 220/2007 zo dňa 30. 4. 2013.

9. Sťažovateľom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 12 000 eur (slovom dvanásť tisíc eur), ktoré je Okresný súd v Martine povinný im vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavnému súdu bolo 26. mája 2016 doručené oznámenie advokáta Mgr. Branislava Samca, že rozhodnutím Centra právnej pomoci, kancelárie Žilina sp. zn. 3752/2014-KaZA z 27. apríla 2016 bol sťažovateľovi priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci, na základe čoho prevzal zastupovanie sťažovateľa v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2378/2014. Sťažovateľ, zastúpený advokátom, následne ústavnému súdu 30. júna 2016 doručil doplnenie sťažnosti, v ktorom predovšetkým uviedol:

„Okresný súd Žilina uznesením zo dňa 24. 5. 2005 sp. zn. 16 C 99/2003-129 v rozpore s čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, ani Okresný súd Martin uznesením zo dňa 13. 9. 2007 sp. zn. 5 C 220/2007-180 pre dovolacie konanie proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 6 Co 292/05 zo dňa 30. 6. 2005, ktoré Najvyšší súd SR odmietol, neustanovil sťažovateľovi a jeho manželke zástupcu z radov advokátov na ochranu ich práv, čím bolo porušené právo sťažovateľov na právnu pomoc a právo konať pred súdom.“

K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa v doplnení sťažnosti zdôrazňuje, že konanie o žalobe o náhradu škody, ktorá bola okresnému súdu podaná 24. marca 2003, sa *„bezdôvodne predlžovalo, pričom bolo právoplatne ukončené až rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 5. 9. 2013 sp. zn. 9 Co/315/2013, t. j. trvalo viac ako 10 rokov“*.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je v doplnení sťažnosti odôvodnené dlhotrvajúcimi súdnymi spormi, ktoré sa *„značne podpísalo nielen pod jeho fyzické, ale aj psychické zdravie. Žiada preto, aby Ústavný súd SR zároveň podľa zásady spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, rozhodol o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia pre Sťažovateľa v rade 1/ a v rade 2/“*.

V doplnení sťažnosti si sťažovateľ zároveň proti najvyššiemu súdu a krajskému súdu uplatnil úhradu trov konania v sume 215,78 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených ustanovení ústavy a základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom, dodatkovým protokolom a protokolom č. 12 k dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 99/2003 a jeho uzneseniami z 24. marca 2005 a 24. mája 2005, v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 99/2003 a jeho uznesením z 18. apríla 2007 a postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 220/2007 a jeho uzneseniami z 13. septembra 2007, zo 6. júna 2008, zo 17. júna 2013 a rozsudkami z 3. mája 2012 a 30. apríla 2013

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

V uvedenom článku ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Zo zistení ústavného súdu vyplývajú vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam a postupom okresného súdu a Okresného súdu Martin tieto skutočnosti relevantné pre posúdenie tejto časti sťažnosti sťažovateľov:

Uznesením sp. zn. 16 C 99/2003 z 24. marca 2005 okresný súd sťažovateľom priznal oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v rozsahu 70 %. Pokiaľ sa sťažovatelia domáhali oslobodenia od platenia súdnych poplatkov v celom rozsahu, mali právo proti

označenému rozhodnutiu okresného súdu podať odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd.

Okresný súd uznesením sp. zn. 16 C 99/2003 z 24. mája 2005 žiadosť sťažovateľov o ustanovenie zástupcu z radov advokátov zamietol. Proti označenému uzneseniu okresného súdu mali sťažovatelia právo podať odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd.

Okresný súd uznesením sp. zn. 18 C 99/2003 z 18. apríla 2007 sťažovateľom uložil zaplatiť spoločne a nerozdielne v lehote 10 dní od doručenia rozhodnutia súdny poplatok za námietku zaujatosti v sume 600 Sk. Sťažovatelia proti označenému uzneseniu okresného súdu mali právo podať odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd.

Okresný súd Martin uznesením sp. zn. 5 C 220/2007 z 13. septembra 2007 zamietol žiadosť sťažovateľov o ustanovenie zástupcu z radov advokátov v dovolacom konaní. Proti označenému uzneseniu Okresného súdu Martin mali sťažovatelia právo podať odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd.

Uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 5 C 220/2007 zo 6. júna 2008 nebolo vyhovené návrhu sťažovateľov na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu sp. zn. 5 C 220/2007 z 13. septembra 2007. Aj proti uzneseniu Okresného súdu Martin sp. zn. 5 C 220/2007 zo 6. júna 2008 mali sťažovatelia právo podať odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd.

Uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 5 C 220/2007 zo 17. júna 2013 v konaní o zaplatenie sumy 1 863 € bola sťažovateľom uložená povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne doplatok súdneho poplatku za odvolanie podané proti rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 5 C 220/2007 z 3. mája 2012. Proti uzneseniu Okresného súdu Martin sp. zn. 5 C 220/2007 zo 17. júna 2013 mali sťažovatelia právo podať odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd.

Rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 5 C 220/2007 z 3. mája 2012 bol návrh sťažovateľov v konaní o zaplatenie sumy 1 863 € s príslušenstvom zamietnutý. Proti označenému rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 5 C 220/2007 z 3. mája 2012 mali sťažovatelia právo podať odvolanie, o ktorom bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd.

Rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 5 C 220/2007 z 30. apríla 2013 bol návrh sťažovateľov v konaní o zaplatenie sumy 1 863 € s príslušenstvom zamietnutý. Aj proti rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 5 C 220/2007 z 30. apríla 2013 mali sťažovatelia právo podať odvolanie, o ktorom bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd.

Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaniach sťažovateľov v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených ustanovení ústavy a základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom, dodatkovým protokolom a protokolom č. 12 k dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 234/2008 a jeho uznesením z 1. apríla 2009, postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 292/2005 a jeho uznesením z 30. júna 2005, v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 2/2008 a jeho uznesením z 29. januára 2008, v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 224/2008 a jeho uznesením z 23. júla 2008

V rámci predbežného prerokovania ústavný súd skúma, či sťažnosť obsahuje všeobecné, ako aj osobitné náležitosti ustanovené v § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde a preskúmava tiež ďalšie okolnosti, ktoré by mohli byť dôvodom na jej odmietnutie,

v tejto súvislosti okrem iného posudzuje, či sťažnosť bola podaná včas, t. j. v zákonom ustanovenej lehote.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

Zo zistení ústavného súdu vyplývajú tieto skutočnosti relevantné pre predbežné prerokovanie tejto časti sťažnosti:

Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 234/2008 z 1. apríla 2009 nadobudlo právoplatnosť 23. apríla 2009.

Uznesenie krajského súdu sp. zn. 6 Co 292/2005 z 30. júna 2005, ktorým bolo ako vecne správne potvrdené uznesenie okresného súdu sp. zn. 16 C 99/2003 z 24. mája 2005, nadobudlo právoplatnosť 18. augusta 2005.

Uznesenie krajského súdu sp. zn. 8 Co 2/2008 z 29. januára 2008, ktorým bolo ako oneskorene podané odmietnuté odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Martin sp. zn. 5 C 220/2007 z 13. septembra 2007 o zamietnutí žiadosti sťažovateľov o ustanovenie zástupcu z radov advokátov v dovolacom konaní, nadobudlo právoplatnosť 19. marca 2008.

Uznesenie krajského súdu sp. zn. 6 Co 224/2008 z 23. júla 2008, ktorým bolo ako vecne správne potvrdené uznesenie Okresného súdu Martin sp. zn. 5 C 220/2007 zo 6. júna 2008 o nevyhovení návrhu sťažovateľov na odpustenie zmeškania lehoty na podanie

odvolania proti uzneseniu sp. zn. 5 C 220/2007 z 13. septembra 2007, nadobudlo právoplatnosť 24. septembra 2008.

Na tomto základe ústavný súd, vychádzajúc zo skutočnosti, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 23. apríla 2009, uznesenie krajského súdu sp. zn. 6 Co 292/2005 z 30. júna 2005 nadobudlo právoplatnosť 18. augusta 2005, uznesenie krajského súdu sp. zn. 8 Co 2/2008 z 29. januára 2008 nadobudlo právoplatnosť 19. marca 2008 a uznesenie krajského súdu sp. zn. 6 Co 224/2008 z 23. júla 2008 nadobudlo právoplatnosť 24. septembra 2008, pričom sťažnosť bola ústavnému súdu doručená až 13. marca 2014, teda zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

II.3 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených ustanovení ústavy, základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom, dodatkovým protokolom a protokolom č. 12 k dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 315/2013 a jeho rozsudkom z 5. septembra 2013

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Martin pod sp. zn. 5 C 220/07 a krajským súdom pod sp. zn. 9 Co 315/2013 si sťažovatelia uplatnili svoj nárok na zaplatenie sumy 1 863 € s príslušenstvom proti [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporcovia“) z titulu náhrady škody podľa § 415, § 420 ods. 1 a § 422 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka. Rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 5 C 220/2007 z 30. apríla 2013 bol návrh sťažovateľov v konaní o zaplatenie sumy 1 863 € s príslušenstvom zamietnutý. Na základe sťažovateľmi podaného odvolania bol označený rozsudok Okresného súdu Martin potvrdený ako vecne správny rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 315/2013 z 5. septembra 2013, ktorý nadobudol právoplatnosť 21. januára 2014. Sťažovatelia v tejto súvislosti argumentujú, že boli diskriminovaní, keďže „*dôkazné bremeno musia znášať všetci rovnako*“, pričom zo znaleckého posudku podľa ich názoru vyplýva, že škodu, ktorá bola spôsobená na nehnuteľnostiach vo vlastníctve sťažovateľov, spôsobili jednoznačne odporcovia svojím konaním.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

II.3.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 315/2013 a jeho rozsudkom z 5. septembra 2013

V súvislosti s námietkami sťažovateľov ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Konceptia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkým zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého

postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavíť nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky

nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o posudzovanej veci aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

V nadväznosti na uvedené východiská ústavný súd preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu sp. zn. 9 Co 315/2013 z 5. septembra 2013, pričom považuje za potrebné poukázať na jeho podstatnú časť, v ktorej sa uvádza:

„Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu sú: porušenie právnej povinnosti, existencia škody, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou a zavinenie. Prvé tri základné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu majú

objektívny charakter, pričom dôkazné bremeno v tomto prípade je vždy na poškodenom. Zavinenie má charakter subjektívny, pretože znamená psychický vzťah škodcu k protiprávnemu úkonu a ku škode, vo forme nedbanlivosti sa predpokladá, a preto v tomto prípade je na škodcovi (v tomto prípade odporcovi), aby preukázal existenciu takých okolností, z ktorých možno spoľahlivo vyvodiť, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré bolo možné od neho objektívne požadovať.

Pokiaľ teda navrhovatelia v priebehu konania tvrdili, že ku škode na ich objekte došlo výlučne v príčinnej súvislosti s konaním (stavebnou činnosťou) odporcov, bolo ich povinnosťou túto skutočnosť jednoznačným a nespochybniteľným spôsobom preukázať.

Keďže ani z jedného z predložených znaleckých posudkov tak, ako to napokon i správne konštatuje prvostupňový súd, nevyplýval jednoznačný záver o príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a konaním odporcov prvostupňový súd postupoval správne, keď návrh navrhovateľov zamietol. Nemožno sa v tomto smere stotožniť s názorom navrhovateľov o diametrálne odlišných znaleckých posudkoch, lebo tak, ako to opätovne správne konštatoval i prvostupňový súd aj znalec Ing. Chebeň vo svojom znaleckom posudku, hovoril len o pravdepodobnosti a nekonštatoval jednoznačnú príčinnú súvislosť medzi konaním odporcov a vznikom škody. Dôkazné bremeno tak, ako je to vyššie uvedené v tomto prípade, výlučne spočíva na navrhovateľoch, ktorí sú povinní preukázať súdu základné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu (nepostačuje ich domnienka), a preto prvostupňový súd postupoval správne i v tom, keď prihliadajúc na neúmernú výšku nákladov spojených s prípadným ďalším dokazovaním presahujúcu hodnotu celej nehnuteľnosti, ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania zamietol. Podľa vyjadrenie samotných znalcov by si zisťovanie jednoznačnej príčiny vzniku škody vyžiadalo inštaláciu monitorovacích zariadení a náklady s tým spojené by presiahli nielen výšku uplatnenej pohľadávky, ale i hodnotu samotnej nehnuteľnosti, pričom bolo na navrhovateľoch (v záujme unesenia dôkazného bremena), aby si takýto posudok dali vyhotoviť na vlastné náklady, lebo len vtedy by mohli konštatovať, že k poškodeniu ich hospodárskej budovy došlo výlučne v súvislosti s konaním odporcov.“

Ústavný súd vzhľadom na svoje ústavné postavenie nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený

skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, I. ÚS 276/06). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z dosiaľ uvedenej judikatúry vyplýva, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).

Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatuje, že z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery obsiahnuté v napadnutom rozhodnutí krajského súdu, ktoré sú podľa jeho názoru dostatočne odôvodnené.

Argumentáciu krajského súdu obsiahnutú v napadnutom rozsudku možno považovať za koherentnú, jeho rozhodnutie je konzistentné a jeho odôvodnenie dostatočným spôsobom podporuje záver o tom, že sťažovatelia jednoznačne nepreukázali, že ku škode na ich objekte došlo v príčinnej súvislosti s konaním odporcov (neuniesli dôkazné bremeno). Keďže krajský súd vo svojom rozhodnutí rešpektoval kautely určujúce minimálnu mieru racionality a konzistencie skutkovej a právnej argumentácie, nepatrí do právomoci ústavného súdu „hodnotiť“ hodnotenie dôkazov, resp. posudzovanie skutkového stavu ako správne zisteného všeobecným súdom, a v tejto súvislosti ani hodnotiť závery znaleckých posudkov, tak ako to požadujú sťažovatelia, a to ani vtedy, ak by sa s takým hodnotením sám úplne nestotožnil.

Vzhľadom na uvedené preto ani napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu, nemožno považovať za ústavne neudržateľný. Na tomto základe ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.3.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 315/2013 a jeho rozsudkom z 5. septembra 2013

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Po preskúmaní sťažnosti a priloženej dokumentácie ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľom nebolo podľa názoru ústavného súdu napadnutým rozhodnutím krajského súdu a ani postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, odňaté právo na právnu pomoc a ani právo na rovnosť účastníkov v konaní, pričom sťažovatelia nepredložili žiadne relevantné dôkazy preukazujúce opak. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že medzi posudzovaným postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 315/2013 a jeho rozhodnutím vydaným v tomto konaní a namietaným porušením základného práva sťažovateľov podľa čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala reálne dospieť k záveru o ich porušení, a preto aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.3.3 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 2 a 3 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 315/2013 a jeho rozsudkom z 5. septembra 2013

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Základným a pritom nevyhnutným predpokladom na vyslovenie porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 2 a 3 ústavy je ukrátenie sťažovateľa rozhodnutím orgánu verejnej správy (čl. 46 ods. 2 ústavy), resp. uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy v konaní pred všeobecným súdom (čl. 46 ods. 3 ústavy). Predmetom konania vedeného Okresným súdom Martin pod sp. zn. 5 C 220/2007 a krajským súdom pod sp. zn. 9 Co 315/2013 bol však návrh sťažovateľov na zaplatenie sumy 1 863 € s príslušenstvom proti odporcom z titulu náhrady škody podľa § 415, § 420 ods. 1 a § 422 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka, a nie preskúvanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, ani nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu či iného štátneho orgánu, alebo orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 315/2013 a rozsudkom vydaným v tomto konaní a namietaným porušením základných práv podľa čl. 46 ods. 2 a 3 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.3.4 K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 315/2013 a jeho rozsudkom z 5. septembra 2013

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 61/98), pričom k vytvoreniu

stavu právnej istoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98).

Pri posudzovaní sťažností namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza ústavný súd zo svojej judikatúry (II. ÚS 32/00, IV. ÚS 61/03, II. ÚS 204/03, II. ÚS 35/05), podľa ktorej poskytuje ochranu základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k porušeniu označeného práva mohlo dochádzať, alebo porušenie v tomto čase mohlo ešte trvať. Právoplatnosťou konečného rozhodnutia všeobecného súdu dochádza podľa názoru ústavného súdu k odstráneniu právnej neistoty účastníka konania, a preto považuje sťažnosť doručенú ústavnému súdu po právoplatnom skončení veci za zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľmi označené konanie o náhrade škody vedené krajským súdom pod sp. zn. 9 C 315/2013 skončilo vydaním rozsudku 5. septembra 2013, ktorý nadobudol právoplatnosť 21. januára 2014, pričom sťažnosť sťažovateľov bola ústavnému súdu doručená až 13. marca 2014, t. j. v čase, keď už krajský súd svojím postupom v napadnutom konaní nemohol porušovať základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ani právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto aj v tejto časti odmietol sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.3.5 K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 2 ods. 2, čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3 a čl. 46 ods. 4 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 315/2013 a jeho rozsudkom z 5. septembra 2013

Pokiaľ sťažovatelia namietajú porušenie čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 2 ods. 2, čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3 a čl. 46 ods. 4 ústavy, tieto majú charakter ústavného princípu, resp. všeobecného interpretačného pravidla, ktoré sú všetky orgány verejnej moci povinné rešpektovať pri výklade a uplatňovaní ústavy, a preto sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu.

Keďže však ústavný súd nezistil porušenie sťažovateľmi označených práv podľa ústavy ani dohovoru, nemohol vysloviť ani porušenie sťažovateľmi označených ustanovení podľa čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 2 ods. 2, čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3 a čl. 46 ods. 4 ústavy.

II.3.6 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 39 ods. 1 a 2 a čl. 40 ústavy a práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 1 ods. 1 a 2 protokolu č. 12 k dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 315/2013 a jeho rozsudkom z 5. septembra 2013

Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 16 ods. 2 ústavy nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 39 ods. 1 ústavy občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

Podľa čl. 39 ods. 2 ústavy každý, kto je v hmotnej núdzi, má právo na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok.

V súlade s čl. 40 ústavy každá má právo na ochranu zdravia.

Podľa čl. 2 ods. 1 dohovoru právo každého je chránené zákonom.

Podľa čl. 3 dohovoru nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

V súlade s čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzaniu nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

V súlade s čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto Dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto Dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

V súlade s čl. 17 dohovoru nič v tomto Dohovore sa nemôže vykladať tak, akoby dávalo štátu, skupine alebo jednotlivcovi akékoľvek právo vyvíjať činnosť alebo dopúšťať sa činov zameraných na zničenie ktoréhokoľvek z tu priznaných práv a slobôd alebo na obmedzovanie týchto práv a slobôd vo väčšom rozsahu, než to dohovor ustanovuje.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

V súlade s čl. 1 ods. 1 protokolu č. 12 k dohovoru užívanie všetkých práv ustanovených zákonom sa zabezpečuje bez diskriminácie z akéhokoľvek dôvodu, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické a iné presvedčenie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rodové alebo postavenie.

V súlade s čl. 1 ods. 2 protokolu č. 12 k dohovoru nikto nesmie byť diskriminovaný akýmkoľvek verejným orgánom z akýchkoľvek dôvodov, najmä ako sú dôvody uvedené v odseku 1.

Sťažovatelia namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 39 ods. 1 a 2 a čl. 40 ústavy a práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 13, čl. 14, čl. 17 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 1 ods. 1 a 2 protokolu č. 12 k dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 315/2013 a jeho rozsudkom z 5. septembra 2013 v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd dospel k záveru, že by postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 315/2013 a jeho rozsudkom z 5. septembra 2013 nemohlo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľov garantovaných čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto neprichádza do úvahy ani možnosť vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 39 ods. 1 a 2 a čl. 40 ústavy a práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 1 ods. 1 a 2 protokolu č. 12 k dohovoru. Ústavný súd preto aj v tejto časti odmietol sťažnosť pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov uplatnenými v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. augusta 2016